

Bomen verlaten de kwekerij, en dan?

Hoe geef je ze een toekomst?

Boomkwekers stoppen bloed, zweet en tranen in hun 'kindjes' om ze op te laten groeien tot sterke individuen die op eigen benen kunnen staan. Zonde om deze te zien kwarren of afsterven door verkeerde aanplant. Planten lijkt simpel, maar het gaat in veel gevallen nog pijnlijk fout; zie de recente aanplant langs de A73 die totaal ingeboet moest worden. Van den Berk Boomkwekerijen geeft niet alleen voorlichting en advies aan afnemers, maar heeft ook plantinstructies op de website staan.

Auteur: Erwin van Herwijnen

Boomkwekers kweken bomen met veel zorg voor kluit en kruin. Om te zorgen voor een optimale hergroei van een nieuw aangeplante boom is het belangrijk een aantal zaken goed in het oog te houden.

Standplaats en soortkeuze

Het lijkt een open deur, maar het begint met de standplaats. Is er, bovengronds en ondergronds, voldoende ruimte voor de boom gereserveerd? Vervolgens: past de gekozen boom bij de standplaats? Kijk naar andere factoren, zoals grondsoort, windgevoeligheid, bestandheid tegen verharding, strooizout, winterhardheid en noem maar op.

Bodem van essentieel belang

De ziel van de boom zit in de bodem! Als de boom niet goed kan wortelen, wordt het bovengronds nooit iets. Analyseer de bodem daarom goed en controleer deze op storende lagen en verdichting. Een goede groeiplaats heeft grond met een poriëvolume van vijftig procent. Dat betekent dat de grond voor vijftig procent uit vaste bestanddelen bestaat, de overige vijftig procent is water en lucht, optimaal in een 30-20-verhouding. Ook de pH(KCL)-waarde is van belang, evenals het organisch stofgehalte. Beide kun je verbeteren door met grondbemengsels te werken.

Goed planten

Graaf de plantgaten onder gunstige omstandigheden. Bij zware klei of leemachtige bodems treedt snel structuurbederf op tijdens het graven. Bij machinaal graven oppassen voor versmering

van de wanden. Meng eventuele nieuwe grond goed met de bestaande grond. Zorg voor royale plantgaten en maak de grond onder in de plantgaten goed los, liefst tot één meter diep. Zorg ook voor de juiste diepte van het plantgat en blijf altijd boven de hoogste grondwaterstand van de bodem. Zet een boom ook beslist nooit dieper dan hij op de kwekerij heeft gestaan en houd daarbij rekening met het inklinken van de grond.

Verankeren

Wanneer de boom staat, kun je deze gaan verankeren. Over het algemeen kun je bomen het beste zo laag mogelijk verankeren. Dit kan ondergronds of met behulp van kniepaaltjes. Door lichte beweging van de boom, onder invloed van de wind, wordt de boom extra gestimuleerd om zich te verankeren. Indien de windbelasting hoog is, bijvoorbeeld op open vlakten of in geval van tochtgaten tussen gebouwen, kan beter worden gekozen voor een hoge verankering. Zo voorkom je dat de stam net boven de lage verankering afbreekt. Een hoge verankering verkleint tevens de kans op schade voortkomend uit vandalisme. In geval van twijfel, complexe plantsituaties of zeer zware bomen is het altijd raadzaam een gespecialiseerd bedrijf in te schakelen.

Goede nazorg

Soms hebben bomen ondanks goede aanplant en groeiomstandigheden toch problemen met de hergroei. Bijna altijd heeft dat te maken met vocht. Bomen die net zijn verplant hebben last van stress door onder andere een verstoorde vochtbalans. Tijdens het rooien blijft een deel

van de wortels achter op de kwekerij, waardoor de boom moeilijker water aan kan zuigen. Net geplante bomen hebben daardoor meestal een transparante kroon en kleine bladeren. Dat is een natuurlijke bescherming om niet te veel water te verdampen. Als reactie hierop gaat men soms extra veel water geven. Dat heeft geen enkele zin, omdat er niet genoeg haarwortels zijn om het benodigde water op te nemen. Het is zelfs schadelijk, want door veel water te geven maak je de boom lui. Deze gaat niet zelf naar water zoeken, waardoor het langer zal duren voordat hij verankerd staat. Nog schadelijker is dat een teveel aan water de aanwezige zuurstof uit de bodem wegdrukt. De boom heeft genoeg water, maar zal stikken omdat er geen zuurstof meer in de bodem zit. Monitoren is daarom erg belangrijk. Bepaal de vochtigheidsgraad, kijk wat de boom nodig heeft en stem de watergiften daarop af. Ook is het zeer raadzaam om het bladoppervlak van de kroon te verkleinen door direct na aanplant een gedeelte van het een- en tweejarige hout uit de buitenkant van de kroon te snoeien. De stress van de boom wordt hierdoor aanzienlijk verkleind, waardoor deze minder kwetsbaar wordt voor zwakte en parasieten en waardoor de balans tussen kluit en kroon zich eerder herstelt. De boom kan dan weer in de ontwikkeling van zijn kroon gaan investeren. Zo geef je de boom kans op een toekomst.

De auteur Erwin van Herwijnen is werkzaam bij Van den Berk Kennis & Advies.

Planten met bovengrondse verankering

01 Het plantgat moet, afhankelijk van de omstandigheden, ruim zijn in verhouding tot de kluit. De bodem van het gat goed los/rul maken alvorens de boom te planten.

02 De boom laten rusten op een voorwerp, zodat de takken niet beschadigen. Jute aanbrengen rond de stam ter bescherming van de bast, daar omheen de strop aanbrengen. De boom dragen aan de kluit (of stam).

03 De boom met behulp van de strop rechtopstaand in het plantgat zetten. De strop alleen gebruiken wanneer de sapstroom in rust is.

04 De bovenkant van de kluit moet gelijk zijn (of iets hoger) aan de bovenkant van het maaiveld. De kluit mag nooit te diep staan! Let er ook op dat het gaas en de jute van niet verwijderd mogen worden!

05 Het plantgat voor 1/3 deel aanvullen met grond. De grond in het plantgat stevig aandrukken.

06 De gaten voor de ondergrondse verankering in de grond boren.

07 Leg de verankeringslaten op de grond, zodat precies gemeten kan worden waar de gaten in de grond geboord moeten worden.

08 Sla de boompalen stevig in de grond en verbind de boom en palen met boomband aan elkaar.

09 Sla de boomband en lat met spijkers stevig vast.

10 Het eindresultaat

Planten met ondergrondse verankering

01 Het plantgat moet, afhankelijk van de omstandigheden, ruim zijn in verhouding tot de kluit. De bodem van het gat goed los/rul maken alvorens de boom te planten.

02 De boom laten rusten op een voorwerp, zodat de takken niet beschadigen. Jute aanbrengen rond de stam ter bescherming van de bast, daar omheen de strop aanbrengen. De boom dragen aan de kluit (of stam).

03 De boom met behulp van de strop rechtopstaand in het plantgat zetten. De strop alleen gebruiken wanneer de sapstroom in rust is.

04 De bovenkant van de kluit moet gelijk zijn (of iets hoger) aan de bovenkant van het maaiveld. De kluit mag nooit te diep staan! Let er ook op dat het gaas en de jute van niet verwijderd mogen worden!

05 Het plantgat voor 1/3 deel aanvullen met grond. De grond in het plantgat stevig aandrukken.

06 De gaten voor de ondergrondse verankering in de grond boren.

07 De palen stevig in de grond slaan.

08 De palen stevig vastzetten met spanbanden. Deze ook goed in de palen vastslaan.

09 De palen stevig vastzetten met spanbanden. Deze ook goed in de palen vastslaan.

10 De spanbanden goed aantrekken en, indien nodig, de bevestigingspalen op de gewenste hoogte afzagen. Het plantgat opvullen met grond en de goed aandrukken.

Planten met kokoskluit

Kies voor verankering van de boom ofwel de bovengrondse ofwel ondergrondse verankering. Indien er onder de kokoskluit geen extra draadkluit is aangebracht, is bovengrondse verankering aan te bevelen.

01 Vouw de draad en de kokos terug

02 Vouw de draad en de kokos terug

03 Vouw de draad en de kokos terug

04 Laat de teruggevouwen draad en kokos op de bodem van het plantvak liggen.

05 Het plantgat voor 1/3 deel aanvullen met grond.

06 De grond stevig aandrukken, het plantgat verder opvullen met grond en nogmaals goed aandrukken.

Bewatering

Water is van essentieel belang voor de succesvolle hergroei van aangeplante bomen of struiken. Bij het rooien van planten verliezen deze onvermijdelijk een deel van hun wortels waardoor ze minder wortels beschikbaar hebben voor wateropname. Daarom moeten ze het eerste jaar na aanplant in het voorjaar en de zomer worden geholpen met extra watergiftten. Exacte hoeveelheden en frequenties voor het geven van water zijn niet te geven. Dit is afhankelijk van het weer, de klimatologische omstandigheden, de bodem en andere externe factoren. Van groot belang is dat de kluiten vochtig blijven en niet uitdrogen, ook in de jaren daarna (teveel water geven kan ook; verzuipt de planten niet!) Voor de watervoorziening van de nieuw geplante bomen zijn er verschillende methodes, te denken aan:

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=9-3838>

01 Breng de drainagebuis net onder het maaiveld aan.

02 Het plantgat verder aanvullen en egaliseren, laat het uiteinde van de buis juist boven het maaiveld uitsteken.

03 Breng een opstaande rand op het maaiveld aan. De rand moet iets groter zijn dan de diameter van de kluit.